

Učení (se) jako schopnost

Jsou dovednosti, kterým nelze vyučovat resp. kterým se nelze naučit, ale je třeba se v nich cvičit a vycvičit. (Německy to zní přesněji: man kann sie nicht lehren, aund auch nicht lernene, sondern man kann sie nur üben – nebo také: die nicht gelehrt werden können, sondern die nur geübt werden sollen.). Nejzřejmější to je v případě pravdivosti: pravdu nelze vyučovat, ale v oddanosti pravdě je třeba se cvičit; podobně nelze vyučovat víře nebo naději, ale ve víře (nebo v naději) je třeba se trénovat jako v jakýchsi možnostech či dovednostech, tedy v jejich vykonávání a osvojení v jejich uplatňování. Je otázka, zda tu můžeme právem mluvit o „ctnostech“, neboť těm se obvykle rozumí jako lidským vlastnostem (byť ideálním – samo české slovo „vlastní“ ukazuje přece na „vlastnění“!).

(Písek, 181119-3.)